

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lutego 2017 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie II Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Eliza Kurkowska

Protokolant: Anita Piłatowicz

po rozpoznaniu w dniu 14 lutego 2017 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko K. M. (1), K. M. (2) i G. M.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanych K. M. (1), K. M. (2) i G. M. na rzecz powoda (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 1 733 248,67 zł (jeden milion siedemset trzydzieści trzy tysiące dwieście czterdzieści osiem złotych i 67/100), przy czym ustala, że odpowiedzialność K. M. (1) i K. M. (2) jest solidarna oraz, że spełnienie świadczenia przez jednego z pozwanych zwalnia pozostałych z tego obowiązku, a nadto z zastrzeżeniem ograniczenia odpowiedzialności K. M. (1) i K. M. (2) w zakresie kwoty 1 399 791,49 zł (jeden milion trzysta dziewięćdziesiąt dziewięć tysięcy siedemset dziewięćdziesiąt jeden złotych i 49/100) oraz G. M. w zakresie kwoty 1 733 248,67 zł (jeden milion siedemset trzydzieści trzy tysiące dwieście czterdzieści osiem złotych i 67/100) - do egzekwowania tej należności z nieruchomości dla której Sąd Rejonowy w P. prowadzi księgę wieczystą o nr (...) do wysokości hipoteki umownej kaucyjnej ustanowionej do kwoty 2 000 000 zł;

II. umarza postępowanie w pozostałym zakresie;

III. obciąża strony kosztami procesu stosownie do zasady stosunkowego rozdzielenia kosztów, ustalając że powód wygrał sprawę w 82%, pozostawiając szczegółowe rozliczenie kosztów referendarzowi sądowemu.

Sygn. akt II C 593/16

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 13 kwietnia 2016 roku /koperta k. 27/ powód (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanych K. M. (1) i K. M. (2) solidarnie oraz G. M. kwoty 2 121 037,46 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty należności głównej 1 399 791,49 zł od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty, z zastrzeżeniem ograniczenia odpowiedzialności pozwanej G. M. do kwoty uzyskanej ze sprzedaży nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w P. prowadzi księgę wieczystą nr (...) oraz z zastrzeżeniem, że spełnienie świadczenia przez jednego z pozwanych zwalnia pozostałych. Wniósł nadto o zasądzenie od pozwanych kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że jest następcą prawnym (...) SA Spółki Akcyjnej Oddział w P. oraz (...) SA. (...) SA Spółka Akcyjna Oddział w P. zawarł w dniu 29 kwietnia 2010 r. z pozwanymi K. M. (1) i K. M. (2), prowadzącymi działalność gospodarczą pod nazwą: firma Handlowo-Usługowa (...) spółka cywilna K. M. (1), K. M. (2), porozumienie o restrukturyzacji kredytu udzielonego na podstawie umowy kredytu rozwojowego indeksowanego kursem franka

szwajcarskiego nr (...) z dnia 16 lipca 2007 r. W porozumieniu pozwani uznali roszczenia z tytułu restrukturyzowanej umowy kredytowej co do zasady i co do wysokości. Wysokość roszczenia, według stanu na dzień 23 marca 2010 r. wynosiła łącznie 1 228 074,85 zł, co stanowi równowartość 432 679,72 CHF. Powód wskazał, że umowa kredytowa z dnia 16 lipca 2007 r. była zabezpieczona m.in. poprzez ustanowienie hipoteki kaucyjnej na nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w P. prowadzi księgę wieczystą o nr (...). W wyniku zaprzestania dobrowolnej spłaty wierzytelności wynikającej z porozumienia powód rozwiązał powyższe porozumienie, a następnie w dniu 15 lutego 2016 r. wezwał pozwanych do spłaty wierzytelności (pozew k. 2-3).

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym wydanym w dniu 25 maja 2016 r. w sprawie o sygn. akt II Nc 139/16 Sąd Okręgowy w Warszawie uwzględnił żądanie pozwu w całości /k.39/.

Powyższy nakaz zapłaty w ustawowym terminie został zaskarżony w całości przez pozwanych. W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwani wnieśli o odrzucenie pozwu ewentualnie o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych kosztów procesu. Pozwani podnieśli zarzut przedawnienia roszczenia, jak również zarzut braku solidarności biernej po stronie pozwanej oraz brak legitymacji biernej G. M.. Wskazali, że z dołączonych do pozwu dokumentów nie wynika, że pozwani odpowiadają wobec powoda solidarnie, a w przypadku G. M. w ogóle nie wynika odpowiedzialność z tytułu roszczenia objętego pozwem. Podnieśli, że G. M. nie była stroną porozumienia. Nadto pozwani wskazali, że porozumienie z dnia 29 kwietnia 2010 r. zostało wypowiedziane przez poprzednika prawnego powoda z zachowaniem 30-dniowego terminu, stąd umowa kredytowa została rozwiązana w dniu 28 kwietnia 2011 r. Zdaniem pozwanych powództwo winno zostać oddalone wobec upływu 3-letniego terminu przedawnienia /k.67-69/.

W piśmie z dnia 23 listopada 2016 roku /k.107/ powód cofnął pozew w zakresie kwoty 387 788,79 zł stanowiącej kwotę odsetek umownych oraz części odsetek za opóźnienie. Jednocześnie powód wniósł o zasądzenie od pozwanych (przy czym od K. M. (1) i K. M. (2) solidarnie) na rzecz powoda kwoty 1 399 791,49 zł wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od tej kwoty za okres od dnia 13 kwietnia 2013 r. do dnia 22 grudnia 2014 r. wynoszącymi 308 606,09 zł oraz za okres od dnia 23 grudnia 2014 r. do dnia 13 marca 2015 r. wynoszącymi 24 851,09 zł, z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanych K. M. (1) oraz K. M. (2) (w części odnoszącej się do pretensji głównej) oraz pozwanej G. M. do egzekwowania tej należności z nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w P. prowadzi księgę wieczystą o numerze (...), a także z ograniczeniem do wysokości hipoteki umownej kaucyjnej do kwoty 2 000 000,00 zł ustanowionej z najwyższym pierwszeństwem /k.107-108/.

W piśmie przygotowawczym z dnia 23 listopada 2016 roku powód odniósł się do zarzutów podniesionych przez pozwanych w sprzeciwie od nakazu zapłaty. Pozwany wskazał, że solidarna odpowiedzialność pozwanych K. M. (1) i K. M. (2) wynika z treści art. 864 k.c., albowiem byli oni kredytobiorcami jako wspólnicy spółki cywilnej. Odnosząc się do zarzutu braku legitymacji biernej pozwanej G. M. powód wskazał, iż pozwana jest dłużnikiem rzeczowym, a jej odpowiedzialność wynika z faktu pozostawania współwłaścicielem nieruchomości obciążonej hipoteką umowną kaucyjną, która zabezpieczała spłatę kredytu. W zakresie zarzutu przedawnienia powód wskazał, że dłużnicy uznali zadłużenie wprost w ramach Porozumienia o restrukturyzacji kredytu udzielonego na podstawie Umowy Kredytu Rozwojowego indeksowanego kursem franka szwajcarskiego nr (...) z dnia 16 lipca 2007 roku. Ponadto dłużnicy skierowali do powoda w dniu 13 marca 2012 roku prośbę o zawarcie ugody. Powyższa czynność przerwała bieg przedawnienia. Powód wyjaśnił, że wierzytelność przedawniła się z upływem trzech lat od uznania długu w postaci prośby o zawarcie ugody z dnia 13 marca 2012 r., tj. z upływem 13 marca 2015 r., ale należność główna może być dochodzona z nieruchomości na której ustanowione jest zabezpieczenie spłaty (art. 77 ustawy o księgach wieczystych i hipotece). Ponieważ pozew został wniesiony w dniu 13 kwietnia 2016 r. powódka może dochodzić roszczeń za okres 3 lat wstecz, tj. naliczonych od 13 kwietnia 2013 r. do dnia 13 marca 2015 r. (data przedawnienia należności głównej). Powód wskazał, że pozwani K. M. (1) i K. M. (2) odpowiadają za spłatę kapitału jedynie z nieruchomości, a za spłatę nieprzedawnionych odsetek w kwocie 333 457,18 zł z całego majątku, zaś G. M. odpowiada jedynie jako dłużnik rzeczowy z nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie (k. 110-114).

W pismach z dnia 12 grudnia 2016 roku i z dnia 16 stycznia 2017 r. pozwani wniesli o pominięcie stanowiska powoda z pisma z dnia 23 listopada 2016 roku jako spóźnionych, jednocześnie podtrzymując zarzuty podniesione w sprzeciwie od nakazu zapłaty /k.133-134, k. 145-146/.

Postanowieniem z dnia 14 lutego 2017 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił wniosek pozwanych o odrzucenie pozwu /k.152/.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W dniu 16 lipca 2007 roku K. M. (1) i K. M. (2) prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Firma Handlowo-Usługowa (...) Spółka Cywilna K. M. (1), K. M. (2), jako Kredytobiorcy, zawarli z (...) Spółką Akcyjną Oddział w P. z siedzibą w W. (dalej: (...)) Umowę Kredytu Firmowego (...) indeksowanego kursem franka szwajcarskiego nr BL (...) (dalej: Umowa). Zabezpieczeniem Umowy było m.in. ustanowienie hipoteki kaucyjnej do kwoty 2 000 000,00 zł na nieruchomości położonej w miejscowości M. stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...), dla której Sąd Rejonowy w P. prowadzi księgę wieczystą nr (...). W tym samym dniu K. M. (1), K. M. (2) i G. M. oświadczyli, że poddają się egzekucji z ograniczeniem do w/w nieruchomości (okoliczności niesporne, dokument okazany przez pozwanego na rozprawie k. 154).

W dniu 29 kwietnia 2010 roku K. M. (1) i K. M. (2) zawarli z (...) Porozumienie o restrukturyzacji kredytu udzielonego na podstawie Umowy Kredytu Rozwojowego indeksowanego kursem franka szwajcarskiego (do dnia 26/05/2008 oferowanego pod nazwą Kredyt Firmowy (...) indeksowany kursem franka szwajcarskiego) nr BL (...) z dnia 16/07/2007 (dalej: Porozumienie). W Porozumieniu wskazano, że Kredytobiorca uznaje roszczenie (...) z tytułu Umowy Kredytu Rozwojowego indeksowanego kursem franka szwajcarskiego nr BL (...) z dnia 16 lipca 2007 roku w łącznej wysokości 1 228 074,85 zł stanowiącej równowartość 432 679,72 CHF według kursu sprzedaży franków szwajcarskich z dnia 26 marca 2010 roku (w tym 429 017,37 CHF z tytułu kapitału). W załączniku nr 1 do Porozumienia K. M. (1) i K. M. (2) złożyli oświadczenie, że w zakresie roszczeń Banku wynikających z umowy z dnia 16 lipca 2007 r. z późniejszymi zmianami, w szczególności wynikającymi z porozumienia poddają się egzekucji w trybie art. 97 ustawy prawo bankowe oraz wyrażają zgodę na wystawienie przez Bank bankowego tytułu egzekucyjnego do kwoty 2 456 149,70 zł (niesporne – Porozumienie o restrukturyzacji wraz załącznikami k. 5-9).

Właścicielami nieruchomości położonej w miejscowości M., stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...), dla której Sąd Rejonowy w P. prowadzi księgę wieczystą nr (...), na której ustanowiono hipotekę umowną kaucyjną do kwoty 2 000 000,00 zł, są K. M. (2), G. M., K. M. (1). Hipoteka umowna kaucyjna zabezpieczała należności z tytułu kredytu (należność główną wraz z odsetkami zmiennymi w wysokości 8,74% oraz innymi kosztami) udzielonego umową z dnia 16 lipca 2007 r. (odpis księgi wieczystej k. 10-15).

(...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. (dalej: (...) Bank (...)), na skutek połączenia spółek kapitałowych, przeprowadzonego w trybie art. 492 § 1 pkt 1 ksh wstąpił w dniu 31 grudnia 2012 roku we wszystkie prawa i obowiązki (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. (dalej: (...)), która to w dniu 19 września 2011 roku wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki (...) (odpis postanowienia k. 23, odpis z KRS k. 24-26).

Pismem sporządzonym w dniu 7 marca 2011 roku (...) następca prawny (...) wypowiedział pozwanym umowę o kredyt płatniczy restrukturyzacyjny z okresem 30-dniowego okresu wypowiedzenia (bezsporne - wypowiedzenie -k.72).

K. M. (1) i K. M. (2) pismem z dnia 13 marca 2012 r. zwrócili się do (...) o zawarcie ugody w związku z zaciągniętym i nie spłacanym w terminie kredytem na rozwój firmy z dnia 16 lipca 2007 r. (pismo k. 115).

Pismem z dnia 26 września 2012 r. (...) wezwał K. M. (1) i K. M. (2) do zapłaty kwoty 1 527 449,18 zł w terminie 7 dni. Wskazano m.in., że umowa kredytowa z dnia 16 lipca 2007 r. została rozwiązana w dniu 28 kwietnia 2011 r. (pismo k. 71).

W dniu 12 kwietnia 2016 roku (...) Bank (...) SA wystawił W. z Ksiąg Bankowych nr (...) (...), /wyciąg - k. 4/ w którym wskazano, że K. M. (1) oraz K. M. (2) z tytułu w/w Porozumienia oraz G. M. z tytułu zabezpieczenia zrestrukturyzowanej Porozumieniem Umowy mają zapłacić: K. M. (1) oraz K. M. (2) solidarnie, a G. M. z ograniczeniem odpowiedzialności do kwoty uzyskanej ze sprzedaży nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w P. prowadzi księgę wieczystą nr (...): kwotę kapitału 1 399 791,49 zł; odsetki umowne w kwocie 48 241,88 zł naliczone od dnia 7 września 2010 roku do dnia 28 kwietnia 2011 roku; odsetki ustawowe w kwocie 671 861,55 zł naliczone od kwoty kapitału kredytu od dnia 29 kwietnia 2011 roku do dnia wystawienia tego dokumentu; opłaty naliczone zgodnie z regulaminem kredytu w kwocie 1 142,54 zł (wyciąg z ksiąg bankowych k. 4).

Pismem z dnia 15 lutego 2016 roku (...) Bank (...) SA wezwał K. M. (1) i K. M. (2) oraz G. M. do zapłaty kwoty 2 105 735,63 zł w terminie 7 dni od otrzymania tego wezwania (wezwanie k. 16, 18, koperty k. 17,19).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z wyżej wymienionych dokumentów, których wiarygodność nie była kwestionowana, a Sąd również nie znalazł podstaw by je podważyć. Dlatego też Sąd uznał je za wiarygodne źródła, na podstawie których można było poczynić powyższe ustalenia faktyczne.

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się również na okolicznościach niespornych i przyznanych, które zgodnie z art. 229 i 230 k.p.c. nie wymagają przeprowadzenia dowodu.

W ocenie Sądu nie zasługiwał na uwzględnienie wniosków pozwanych by pominąć dowód zgłoszony przez powoda przy piśmie z dnia 23 listopada 2016 r., tj. dokument z dnia 13 marca 2012 r. w którym K. M. (1) i K. M. (2) zwrócili się o zawarcie ugody /k.115/. Zgodnie z art. 207 § 6 k.p.c. Sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich w pozwie, odpowiedzi na pozew lub dalszym piśmie przygotowawczym bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. Zdaniem Sądu przeprowadzenie dowodu z powyższego dokumentu nie spowodowało zwłoki w rozpoznaniu sprawy. Powód dołączył powyższy dokument wraz z pismem z dnia 23 listopada 2016 r., a zatem nie zachodziła konieczność odroczenia rozprawy z dnia 29 listopada 2016 r. z uwagi na potrzebę np. dołączenia tego pisma. Wskazać trzeba, że Sąd odroczył rozprawę w dniu 29 listopada 2016 r. z uwagi na fakt, że pozwani K. M. (2) i G. M. nie byli na niej obecni, a należało doręczyć im odpis pisma z dnia 23 listopada 2016 r. by mogli się do niego ustosunkować. Nie można się zgodzić z pozwanymi, że powód już w pozwie winien był zgłosić dowód z powyższego dokumentu. Podkreślić trzeba, że na etapie wniesienia pozwu powód nie wie jakie zarzuty wobec dochodzonego roszczenia zgłosi pozwany, w szczególności nie wie czy pozwany zgłosi zarzut przedawnienia. Powód nie ma obowiązku przewidywać jakie argumenty podniesie strona pozwana i zgłaszać wszystkie dowody by odeprzeć przyszłe, potencjalne zarzuty. Faktem jest, że strona powodowa złożyła pismo z dnia 23 listopada 2016 r. z uchybieniem terminu zakreślonego przez Sąd. Okoliczność, że dotychczasowy pracownik Banku przestał być pełnomocnikiem, a nadto istnienie nieprawidłowości w wewnętrznym obiegu korespondencji w obrębie powodowej spółki, nie mogą usprawiedliwiać naruszenia terminu zakreślonego przez Sąd. Podnieść jednak należy, że art. 207 § 6 k.p.c. wskazuje, że Sąd może dopuścić dowód mimo zgłoszenia go z uchybieniem terminu jeżeli nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy. Jak wcześniej wskazano przeprowadzenie dowodu z w/w dokumentu nie powodowało takiej zwłoki. Zdaniem Sądu brak było również podstaw by pomijać twierdzenia powoda zawarte w pismach z dnia 23 listopada 2016 r. W jednym z pism z tej daty powód częściowo cofnął pozew, do czego strona powodowa ma prawo do zamknięcia rozprawy. W drugim piśmie powód odniósł się do zarzutów zgłoszonych przez pozwanych w sprzeciwie, ale w głównej mierze przywołał przepisy prawne, które w jego ocenie uzasadniały stanowisko strony powodowej.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części w jakiej powód ostatecznie podtrzymał żądanie pozwu.

Pomiędzy stronami nie było sporu co do zasadności i wysokości przysługującego powodowi roszczenia, obejmującego wierzytelność wynikającą z zadłużenia powstałego w wyniku braku spłaty kredytu udzielonego na podstawie Umowy Kredytu Rozwojowego indeksowanego kursem franka szwajcarskiego (do dnia 26/05/2008 oferowanego pod nazwą

Kredyt Firmowy (...) indeksowany kursem franka szwajcarskiego) nr BL (...) z dnia 16/07/2007, zmienionej porozumieniem o restrukturyzacji kredytu z dnia 29 kwietnia 2010 r. Pozwani nie kwestionowali faktu zawarcia przedmiotowej umowy i porozumienia oraz wysokości roszczenia wskazanego przez powoda. Niesporne było również to, że umowa kredytu uległa rozwiązaniu w dniu 28 kwietnia 2011 r. Pozwani nie podważali również faktu, że pismem z dnia 13 marca 2012 r. zwrócili się do (...) SA o zawarcie ugody związanej z przedmiotowym kredytem.

Z zebranych dokumentów wynika, że pomiędzy poprzednikiem prawnym powoda a K. M. (1) i K. M. (2), którzy prowadzili działalność gospodarczą pod nazwą Firma handlowo- usługowa (...) spółka cywilna K. M. (1) i K. M. (2), doszło do zawarcia umowy kredytu w rozumieniu art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku - Prawo bankowe (Dz.U. 1997 Nr 140 poz. 939 wraz z późn. zm. dalej "Pr.Bank"). W myśl art. 69 ust. 1 Pr. Bank. przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Zabezpieczeniem spłaty wierzytelności wynikającej z umowy tego kredytu było ustanowienie hipoteki umownej kaucyjnej na nieruchomości położonej w miejscowości M., stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...) dla której Sąd Rejonowy w P. prowadzi księgę wieczystą nr (...). Nieruchomość ta stanowi współwłasność K. M. (1) i K. M. (2) oraz G. M.. Z uwagi na niewywiązywanie się z postanowień Porozumienia poprzednik prawny powoda, a następca prawny kredytodawcy - (...) wypowiedział stosunek prawny. Bank ten działał w tym zakresie zgodnie z art. 75 ust.1 Pr. Bank., dającym uprawnienie do wypowiedzenia umowy kredytu w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu. Pozwani nie kwestionowali żadnej okoliczności związanej z zasadnością wypowiedzenia tego stosunku prawnego.

Jak wynika z pisma z dnia 26 września 2012 r. /k.71/ umowa kredytowa została rozwiązana w dniu 28 kwietnia 2011 r. Zgodnie z treścią tego pisma należność wobec Banku wynosiła 1 399 791,49 zł z tytułu kapitału, 48 241,88 zł z tytułu odsetek, 1 142,54 zł z tytułu opłat karnych za nieterminową płatność oraz 78 273,27 zł z tytułu odsetek ustawowych.

Ostatecznie powód dochodził od pozwanych kwoty 1 399 791,49 zł z tytułu kapitału oraz kwoty 308 606,09 zł oraz 24 851,09 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek ustawowych (por. pismo z dnia 23.11.2016 r. k.108).

Pozwani podnieśli zarzut przedawnienia roszczenia wskazując, że roszczenie powoda jest związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, stąd termin przedawnienia wynosi 3 lata (art. 118 k.c.) i biegnie od dnia 28 kwietnia 2011 r. (daty rozwiązania umowy kredytu).

W ocenie Sądu zgodzić się należy z pozwanymi, że roszczenie powoda jest związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, a zatem termin przedawnienia roszczeń wynosi 3 lata. Termin przedawnienia wierzytelności co do zasady należałoby liczyć od dnia rozwiązania umowy kredytu, tj. od dnia 28 kwietnia 2011 r. Nie można jednak pomijać faktu, że K. M. (1) i K. M. (2) pismem z dnia 13 marca 2012 r. zwrócili się do (...) o zawarcie z nimi ugody związanej z przedmiotowym kredytem. Z treści tego pisma wynika, że kwota wierzytelności Banku nie była sporna pomiędzy stronami, a fakt braku spłaty kredytu wynikał z trudnej sytuacji pozwanych. W ocenie Sądu, zgodzić się należy z powodem, że przedmiotowym pismem doszło do przerwania biegu przedawnienia, gdyż w/w pozwani uznali roszczenie (art. 123 § 1 pkt 2 k.c.). Było to tzw. uznanie niewłaściwe, w którym dłużnik przyznaje wobec wierzyciela, że istnieje dług. Uznanie niewłaściwe nie może być ani cofnięte, ani odwołane, ponieważ skutek w postaci przerwy przedawnienia nastąpił niezależnie od tego, czy uznający dług chciał, aby bieg przedawnienia został przerwany i czy w ogóle zdawał sobie sprawę ze skutków swojego oświadczenia (tak Stanisław Rudnicki w: Komentarz do kodeksu cywilnego, księga pierwsza, część ogólna, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 2001, str. 369). Po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo (art. 124 § 1 k.c.). Z powyższego wynika, że bieg przedawnienia wierzytelności wynikającej z kredytu rozpoczął się na nowo od dnia 13 marca 2012 r. i upływał z dniem 13 marca 2015 r.

Pozew w niniejszej sprawie został wniesiony w dniu 13 kwietnia 2016 r., a zatem po upływie w/w terminu przedawnienia. Powyższa okoliczność nie mogła jednak skutkować oddaleniem powództwa. Zważyć bowiem należy, że wierzytelność wynikająca z umowy kredytu z dnia 16 lipca 2007 r. była zabezpieczona poprzez ustanowienie

hipoteki umownej kaucyjnej do kwoty 2 000 000 zł. Taka hipoteka została ustanowiona na nieruchomości w miejscowości M., dla której prowadzona jest księga wieczysta o nr (...). Z samej istoty zabezpieczenia hipotecznego wynika zagwarantowanie wierzycielowi możliwości zaspokojenia swojego roszczenia niezależnie od okoliczności, jakie mogą w przyszłości się pojawić, w tym ryzyka związanego z ewentualnym przedawnieniem wierzytelności. Pozwani zgadzając się na udzielenie takiego, a nie innego zabezpieczenia powinni byli liczyć się z nieuchronnością wyegzekwowania przez wierzyciela zabezpieczonej hipotecznie wierzytelności z nieruchomości obciążonej.

Podkreślenia wymaga, że w sprawie niniejszej zastosowanie mają przepisy obowiązujące przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 26 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. Nr 131, poz. 1075), tj. do dnia 19 lutego 2011 r. Zgodnie z art. 10 ust. 1. tej ustawy - do hipotek kaucyjnych powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2, stosuje się przepisy ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z wyjątkiem przepisów o rozporządzaniu opróżnionym miejscem hipotecznym. Stosownie zaś do ustępu 2 - do hipotek zwykłych powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy, o której mowa w art. 1 w dotychczasowym brzmieniu, z wyjątkiem art. 76 ust. 1 i 4 tej ustawy, które stosuje się w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. To samo dotyczy hipotek kaucyjnych zabezpieczających roszczenia związane z wierzytelnością hipoteczną, lecz nieobjętych z mocy ustawy hipoteką zwykłą, powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Kwestie intertemporalne, związane z dokonaną ustawą z dnia 26 czerwca 2009 r. nowelizacją ustawy o księgach wieczystych i hipotece, były przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego wyroku z dnia 12 kwietnia 2012 r., II CSK 472/11 (LEX nr 1254653), który wskazał, że ustawa ta zawiera przepis przechodni stanowiąc w art. 10 zd. 1 i 2, że do hipotek zwykłych i kaucyjnych zabezpieczających roszczenia związane z wierzytelnością hipoteczną, lecz nie objętych hipoteką zwykłą, powstałych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy ustawy o księgach wieczystych i hipotece w dotychczasowym brzmieniu, z wyjątkiem art. 76 ust. 1 i 4 tej ustawy, który stosuje się w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą. Z brzmienia przepisu nie wynika zatem, by ustawa regulowała w całości kwestie intertemporalne, a zwłaszcza nie wynika zasada działania ustawy wstecz. Jest to zgodne z wyrażoną w art. 3 k.c. zasadą *lex retro non agit* nakazującą dokonanie oceny skutków zdarzeń prawnych na podstawie ustawy obowiązującej w czasie, w której zdarzenie nastąpiło. Z art. 10 ust. 2 zd. 2 tej ustawy wynika zatem, że do hipoteki kaucyjnej zabezpieczającej roszczenia związane z wierzytelnością hipoteczną powstałej przed dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej (tak jak w niniejszym przypadku), zastosowanie znajdą przepisy w brzmieniu sprzed nowelizacji, tj. obowiązujące do dnia 19 lutego 2011 r. Konkluzja ta odnosi się w szczególności do obecnie uchylonego art. 104 u.k.w.h. (obowiązującego w dniu ustanowienia hipoteki kaucyjnej, tj. w dniu 20 lipca 2007 r.), który stanowił, iż hipoteka kaucyjna zabezpiecza odsetki oraz koszty postępowania mieszczące się w sumie wymienionej we wpisie hipoteki.

Ustanowienie hipoteki kaucyjnej powoduje, że przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką pociąga za sobą tylko skutki w sferze obligacyjnej. Nie pozbawia natomiast wierzyciela hipotecznego uprawnienia do zaspokojenia się z nieruchomości, co oznacza, że właścicielowi nieruchomości obciążonej nie przysługuje zarzut przedawnienia, i to niezależnie od tego, czy jest też dłużnikiem osobistym, czy tylko rzeczowym. Odpowiedzialność rzeczowa jest wyłączna, dłużnik osobisty może bowiem obronić się zarzutem przedawnienia, jeżeli nie jest jednocześnie dłużnikiem rzeczowym (art. 117 k.c.). Jeżeli nim jest, a dojdzie do przedawnienia i dłużnik zgłosi taki zarzut, to będzie odpowiadał tylko rzeczowo, a sąd, uwzględniając powództwo, ograniczy, zgodnie z art. 319 k.p.c., jego odpowiedzialność do obciążonej nieruchomości. Przepis art. 77 ukwih wzmacnia pozycję prawną wierzyciela hipotecznego w stosunku do właściciela obciążonej nieruchomości. Podzielić należy stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 4 marca 2015 r. I ACa 862/14, zgodnie z którym przedawnienie roszczenia w stosunku do dłużnika osobistego o odsetki ustawowe za opóźnienie, zabezpieczone przez hipotekę kaucyjną, nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej. Jak długo hipoteka kaucyjna figuruje w księdze wieczystej, wierzyciel może liczyć na ich zaspokojenie z nieruchomości. Artykuł 104 u.k.w.h., sprzed uchylenia, jako przepis szczególny odnoszący się do hipoteki kaucyjnej, wyłączał w tym zakresie zastosowanie art. 77 zdanie drugie u.k.w.h., w wersji sprzed nowelizacji, odnoszącego się do hipoteki w ogólności. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2005 r. IV CSK 451/04 hipoteka kaucyjna zabezpiecza zarówno roszczenie o odsetki za opóźnienie jak i

odsetki kapitałowe oraz koszty postępowania jeżeli z kwotą świadczenia głównego suma odsetek i kosztów mieści się w kwocie hipoteki.

Słusznie zatem podnosił powód, że mimo, iż wierzytelność wynikająca z umowy kredytu uległa przedawnieniu z dniem 13 marca 2015 r. to i tak, z uwagi na jej zabezpieczenie hipoteką kaucyjną i okoliczność, że wszyscy pozwani są właścicielami nieruchomości obciążonej tą hipoteką brak było podstaw do oddalenia powództwa. Zgodnie z obecnie obowiązującym art. 77 ukwih przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej. Przepisu tego nie stosuje się do roszczeń o świadczenia uboczne.

Dlatego też od wszystkich pozwanych należało zasądzić kwotę 1 733 248,67 zł. Na powyższą kwotę składa się kwota 1 399 791,49 zł z tytułu kapitału oraz kwoty skapitalizowanych odsetek ustawowych od w/w kapitału za okres od dnia 13 kwietnia 2013 r. do dnia 22 grudnia 2014 r. w wysokości 308 606,09 zł oraz za okres od dnia 23 grudnia 2014 r. do dnia 13 marca 2015 r. w wysokości 24 851,09 zł. Kwoty te mieszczą się w sumie ustanowionej hipoteki kaucyjnej (2 000 000 zł). Kwota zaległego kapitału wynika z wezwania do zapłaty /k.71/ oraz wyciągu z ksiąg bankowych /k.4/, a pozwani nie kwestionowali jej wysokości. Kwota skapitalizowanych odsetek od w/w kwoty kapitału za podany powyżej okres została obliczona przez powoda w prawidłowy sposób.

Jednocześnie Sąd zaznaczył, że odpowiedzialność K. M. (2) i K. M. (1) jest solidarna. Wskazać bowiem trzeba, że umowę kredytu zaciągnęli jako wspólnicy spółki cywilnej. Zgodnie zaś z art. 864 k.c. za zobowiązania spółki wspólnicy odpowiedzialni są solidarnie.

Sąd zaznaczył dodatkowo, że spełnienie świadczenia przez jednego z pozwanych zwalnia pozostałych z tego obowiązku. Wynika to faktu, że odpowiedzialność K. M. (2) i K. M. (1) wynika z faktu, że byli dłużnikami osobistymi i rzeczowymi, zaś odpowiedzialność G. M. wynika z faktu, iż jest ona dłużnikiem rzeczowym. Jest ona bowiem współwłaścicielem nieruchomości obciążonej hipotecznie. Oznacza to, że pozwani odpowiadają in solidum.

Zgodnie z art. 319 k.p.c. jeżeli pozwany ponosi odpowiedzialność z określonych przedmiotów majątkowych albo do wysokości ich wartości, sąd może, nie wymieniając tych przedmiotów ani ich wartości, uwzględnić powództwo zastrzegając pozwanemu prawo do powołania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności.

Pozwani K. M. (1) i K. M. (2) ponoszą odpowiedzialność rzeczową z przedmiotu zabezpieczenia co do kwoty 1 399 791,49 zł (kwota kapitału). Jak wcześniej wskazano wierzytelność kredytowa w tej części uległa przedawnieniu, a ich odpowiedzialność wynika z faktu, że są współwłaścicielami nieruchomości obciążonej hipotecznie. Natomiast w odniesieniu do kwoty skapitalizowanych odsetek (308 606,09 zł i 24 851,09 zł) ponoszą odpowiedzialność z całego majątku. Powód obliczył bowiem kwotę odsetek, które nie uległy przedawnieniu. Nie można zgodzić się z pozwanym K. M. (1), że odpowiedzialność pozwanych w całości odnosi się do nieruchomości z uwagi na złożone przez nich przy zawarciu umowy kredytu oświadczenie o poddaniu się egzekucji. Podkreślić bowiem należy, że w załączniku nr 1 do porozumienia z dnia 29 kwietnia 2010 r. /k.9/ zawarli oświadczenie, że w zakresie roszczeń Banku wynikających z umowy kredytu z dnia 16 lipca 2007 r. poddają się egzekucji i wyrazili zgodę na wystawienie bankowego tytułu egzekucyjnego do kwoty 2 456 149,70 zł. W oświadczeniu tym brak jest ograniczeń ich odpowiedzialności jedynie do przedmiotowej nieruchomości, a zatem należało przyjąć, że odpowiedzialność w zakresie nieprzedawnionych roszczeń (w tym przypadku skapitalizowanych odsetek ustawowych) nie podlega żadnym ograniczeniom.

W przypadku G. M. jej odpowiedzialność co do całej należności jest ograniczona do przedmiotu zabezpieczenia, gdyż była ona wyłącznie dłużnikiem rzeczowym. W tym stanie rzeczy Sąd określił w jakim zakresie każdy z pozwanych ponosi odpowiedzialność z przedmiotu zabezpieczenia, a więc egzekucja może być skierowana wyłącznie do obciążonej hipoteką nieruchomości, co powinno znaleźć wyraz w wyroku (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 2007 r. I CKU 78/96). Jednocześnie Sąd zaznaczył, że odpowiedzialność ta nie może przekraczać kwoty hipoteki kaucyjnej ustanowionej do wysokości 2 000 000 zł. Wierzytelność zabezpieczona hipoteką kaucyjną podlega ochronie

hipotecznej tylko do wysokości sumy wpisanej do księgi wieczystej (tak SN w wyroku z dnia 2 marca 2012 r. II CSK 282/11).

W tym stanie rzeczy należało orzec jak w punkcie I wyroku.

W pozostałym zakresie Sąd umorzył postępowanie na podstawie art. 203 k.p.c. w zw. z art. 355 k.p.c. Powód, po zgłoszeniu przez pozwanych zarzutu przedawnienia, częściowo cofnął pozew, tj. co do kwoty 387 788,79 zł /k.107/. Pismo zawierające cofnięcie pozwu zostało wniesione przed terminem pierwszej rozprawy, a zatem dla skuteczności tej czynności nie była wymagana zgoda pozwanych. W ocenie Sądu częściowe cofnięcie pozwu nie było sprzeczne z prawem, zasadami współżycia społecznego, ani nie zmierzało do obejścia prawa. Dlatego też czynność tę należało uznać za skuteczną.

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie II wyroku.

W punkcie III wyroku Sąd orzekł o kosztach procesu, w oparciu o art. 100 kpc zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów. Powód pierwotnie wniósł o zasądzenie kwoty 2 121 037,46 zł, ostatecznie wniósł o zasądzenie od pozwanych kwoty

1 733 248,67 zł, cofając pozew w pozostałym zakresie. Przegrał zatem spór w 18% i powinien ponieść koszty procesu odpowiadające tej części kosztów procesu. Pozwani przegrali proces w 82% powinni zatem ponieść koszty w odpowiadającej części kosztów procesu. Na podstawie art. 108 k.p.c. Sąd pozostawił szczegółowe rozliczenie kosztów procesu referendarzowi sądowemu.

(...)